

سوالات درس ۸ کتاب یازدهم / اطراح: اعظم فصیحی زاده

۱- جملات صحیح و غلط را مشخص کنید.

الف) در زمان ساسانیان دولت آل منذر توسط خسرو پرویز از میان برداشته شد.

ب) در جریان فتح اسلام ساکنان شهر پادگان زنجان همگی یکجا مسلمان شدند.

ج) تیسفون پایتخت ساسانیان در جنگ قادسیه به تصرف اعراب مسلمان در آمد.

۲- گزینه‌های صحیح را از سمت چپ انتخاب و در مقابل گزینه های سمت راست بنویسید.

الف) سپاه ایران در این جنگ بیشترین متصرفات خود از اعراب را پس گرفتند. قادسیه

ب) در این جنگ اعراب مسلمان شکست قطعی را به سپاهیان ساسانی وارد کردند. جلولا

ج) تیسفون پایتخت ساسانیان در این جنگ به تصرف اعراب مسلمان در آمد. نهاوند

د) بقایای ارتش ساسانی با تجمع در این منطقه بر علیه اعراب مسلمان جنگیدند. جسر

۳- جاهای خالی را با کلمات و عبارات مناسب پر کنید.

الف) یمن از زمان پادشاهی ..... به تصرف ساسانیان در آمد.

ب) در زمان بنی امیه مناطق ایران تحت فرمان و نظارت والی ..... اداره می شد.

ج) بعد از سقوط تیسفون بقایای ارتش ساسانی در ..... گرد هم جمع شدند و جنگیدند ولی شکست خوردند.

۴- گزینه مناسب را انتخاب کنید.

۱) سپاه ایران در زمان یزدگرد سوم طی کدام جنگ موفق شد بیشترین متصرفات خود را از اعراب مسلمان پس

گیرند؟

۲- در کدام جنگ اعراب مسلمان شکست قطعی را به سپاهیان ساسانی وارد کردند؟

الف) قادسیه   ب) جلولا   ج) جسر   د) نهاوند

۳- حملات جدی اعراب مسلمان به ایران در زمان کدام یک از خلفای نخستین بود؟

الف) ابوبکر   ب) عمر   ج) عثمان   د) حضرت علی

۴- کدام یک از جنگ های زیر به فتح الفتوح معروف است؟

الف) قادسیه   ب) جلولا   ج) جسر   د) نهاوند

۵- کدام یک از شهرهای زیر خاستگاه اولیه ی ساسانیان است؟

الف) استخر   ب) اری   ج) فارس   د) همدان

۵- چرا حکومت ساسانی دولت دست نشانده ی عرب آل منذر را در حیره تأسیس کرد؟

۶- همزمان با ظهور اسلام چه عوامل سیاسی حکومت ساسانیان را دچار ضعف و فرسودگی کرده بود؟

۷- اوضاع اجتماعی ایران در اواخر حکومت ساسانیان چگونه بود؟

۸- در اواخر حکومت ساسانیان از نظر اقتصادی چه عواملی ضربه ی سنگینی به این حکومت وارد کرد؟

۹- از میان برداشته شدن دولت آل منذر توسط خسرو پرویز چه پیامدی برای ایران به همراه داشت؟

۱۰- واکنش خسرو پرویز پادشاه ساسانی در مقابل دعوت پیامبر از او برای قبول اسلام چه بود؟

۱۱- چه عواملی باعث شکست ایرانیان در جنگ قادسیه شد؟

www.my-dars.ir

۱۲- چرا با وجود شورش برخی از مناطق ایران بر علیه تسلط اعراب بر آنها موفق به سرکوب آنها نشدند؟

۱۳- پس از تصرف شهرها و مناطق ایران توسط اعراب مسلمان خلیفه از میان چه کسانی، افرادی را برای حکومت بر این شهرها انتخاب می کرد؟

۱۴- چرا بعد از تصرف ایران توسط اعراب مسلمان اداره ی امور دیوانی در اختیار ایرانیان باقی ماند؟

۱۵- خلفای اموی در عزل و نصب حاکمان کدام مناطق ایران به طور مستقیم دخالت می کردند؟

۱۶- معروفترین والیان اموی که بر عراق و ایران فرمان راندند چه کسانی بودند؟

۱۷- مهاجرت قبیله های عرب به ایران از چه دوراتی شروع و با چه هدفی این کار صورت گرفت؟

۱۸- بعد از مهاجرت اعراب به ایران واکنش ایرانیانی که در مجاورت آنها قرار گرفتند چه بود؟

۱۹- سیاستمداران ایرانی که به دربار خلفای عباسی راه یافتند به چه مناصبی دست پیدا کردند؟

۲۰- تأثیر ورود سیاستمداران ایرانی به دربار خلفای عباسی برای ایرانیان چه بود؟

۲۱- چه عواملی باعث ناخشنودی و مخالفت ایرانیان نسبت به خلفای عباسی شده بود؟

۲۲- رفتار خلفای اموی نسبت به غیر عرب چگونه بود؟

۲۳- چرا ایرانیان از هر فرصتی برای مبارزه با امویان و شرکت در قیام های ضد اموی استفاده می کردند؟

۲۴- شعویان چه کسانی هستند؟

۲۵- چه عواملی زمینه ساز قیام های مختلف ایرانیان بر علیه عباسیان شد؟

۲۶- سرانجام و پیامد جنبش های مختلفی که بر ضد عباسیان و به خونخواهی ابومسلم صورت گرفت چه بود؟

۲۷- در جریان فتح ایران ابتدا چه گروه هایی از ایرانیان مسلمان شدند؟

۲۸- چرا روند اسلام پذیری ایرانیان در زمان امویان به کندی پیش رفت؟

۲۹- روند اسلام پذیری ایرانیان در زمان عباسیان چگونه بود؟

مای درس

www.my-dars.ir

۳۰- عوامل مؤثر در اسلام آوردن ایرانیان را بنویسید.

۳۱- چرا درک و پذیرش جهان بینی توحیدی و پیام اسلام برای ایرانیان چندان دشوار نبود؟

۳۲- مهاجرت گسترده ی اعراب مسلمان به ایران چه تأثیری در روند اسلام پذیری آن مناطق داشت؟

کلیدسوالات درس ۸ کتاب یازدهم

۱- جملات صحیح و غلط را مشخص کنید.

الف) در زمان ساسانیان دولت آل منذر توسط خسرو پرویز از میان برداشته شد. ص

ب) در جریان فتح اسلام ساکنان شهر پادگان زنجان همگی یکجا مسلمان شدند. غ

ج) تیسفون پایتخت ساسانیان در جنگ قادسیه به تصرف اعراب مسلمان در آمد. ص

۲- گزینه های صحیح را از سمت چپ انتخاب و در مقابل گزینه های سمت راست بنویسید.

الف) سپاه ایران در این جنگ بیشترین متصرفات خود از اعراب را پس گرفتند. ۴ - ۱- قادسیه

ب) در این جنگ اعراب مسلمان شکست قطعی را به سپاهیان ساسانی وارد کردند. ۳ - ۲- جولای

ج) تیسفون پایتخت ساسانیان در این جنگ به تصرف اعراب مسلمان در آمد. ۱ - ۳- نهاوند

د) بقایای ارتش ساسانی با تجمع در این منطقه بر علیه اعراب مسلمان جنگیدند. ۲ - ۴- جسر

۳- جاهای خالی را با کلمات و عبارات مناسب پر کنید.

الف) یمن از زمان پادشاهی ..... خسرو انوشیروان ..... به تصرف ساسانیان در آمد.

ب) در زمان بنی امیه مناطق ایران تحت فرمان و نظارت والی ..... عراق ..... اداره می شد.

ج) بعد از سقوط تیسفون بقایای ارتش ساسانی در ..... جولای ..... گرد هم جمع شدند و جنگیدند ولی شکست خوردند .

۴- گزینه مناسب را انتخاب کنید.

۱) سپاه ایران در زمان یزدگرد سوم طی کدام جنگ موفق شد بیشترین متصرفات خود را از اعراب مسلمان پس گیرند؟

الف) قادسیه   ب) جلولا   ج) جسر   د) نهاوند

۲) در کدام جنگ اعراب مسلمان شکست قطعی را به سپاهیان ساسانی وارد کردند؟

الف) قادسیه   ب) جلولا   ج) جسر   د) نهاوند

۳) حملات جدی اعراب مسلمان به ایران در زمان کدام یک از خلفای نخستین بود؟

الف) ابوبکر   ب) عمر   ج) عثمان   د) حضرت علی

۴) کدام یک از جنگ های زیر به فتح الفتوح معروف است؟

الف) قادسیه   ب) جلولا   ج) جسر   د) نهاوند

۵) کدام یک از شهرهای زیر خاستگاه اولیه ی ساسانیان است؟

الف) استخر   ب) اری   ج) فارس   د) همدان

۵- چرا حکومت ساسانی دولت دست نشانده ی عرب آل منذر را در حیره تأسیس کرد؟ در دوران باستان قبایل بیابانگرد عرب که در مجاورت مرزهای جنوب و جنوب غربی فلات ایران زندگی می کردند مکرر به آبادی های مرزهای ایران حمله می کردند و پس از غارت آنها به درون بیابان های شبه جزیره ی عربستان عقب نشینی می کردند. به همین دلیل حکومت ساسانیان دولت دست نشانده ای از اعراب آل منذر را در حیره به وجود آورد تا در برابر یورش اعراب از مرزهای ایران دفاع کند.

www.my-dars.ir گروه آموزشی عصر

ASR_Group@outlook.com

@ASRschool2

۶- همزمان با ظهور اسلام چه عوامل سیاسی حکومت ساسانیان را دچار ضعف و فرسودگی کرده بود؟ جنگ های طولانی و بر خراج با روم در غرب و نبردهای پی در پی با اقوام بیابانگرد در مرزهای شرقی و از طرف دیگر به دلیل نزاع بزرگان و اشراف دچار فرسودگی و ضعف شده بودند.

۷- اوضاع اجتماعی ایران در اواخر حکومت ساسانیان چگونه بود؟ از نظر اجتماعی نیز به دلیل جدایی و فاصله ی طبقات جامعه ی ایران از یکدیگر، اختلافات مذهبی و سرکوب مخالفان دین رسمی، تنگ نظری موبدان و دخالت آنها در امور مختلف کشور اوضاع خوبی نبود.

۸- در اواخر حکومت ساسانیان از نظر اقتصادی چه عواملی ضربه ی سنگینی به این حکومت وارد کرد؟ شیوع بیماری مرگبار طاعون و طغیان شدید رودهای دجله و فرات که بنده و سدها را شکست و خسارت فراوانی به زمین های حاصل خیز آسورستان (بین النهرین) زد.

۹- از میان برداشته شدن دولت آل منذر توسط خسرو پرویز چه پیامدی برای ایران به همراه داشت؟ مدتی پس از این ماجرا دسته هایی از سپاهیان ساسانی از قبیله های مجار مرزهای ایران شکست خوردند. بر اثر این واقعه ابهت و عظمت قدرت ساسانیان در چشم اعراب فرو ریخت و باعث تشویق و تحریک بیشتر آنان برای هجوم به کاروان ها و آبادی های مرزی ایران شد.

۱۰- واکنش خسرو پرویز پادشاه ساسانی در مقابل دعوت پیامبر از او برای قبول اسلام چه بود؟ دعوت پیامبر را نپذیرفت و به باذان حاکم ایرانی یمن دستور داد که به حجاز برود و آن حضرت را دستگیر و روانه ی تیسفون کند.

۱۱- چه عواملی باعث شکست ایرانیان در جنگ قادسیه شد؟ اختلافات داخلی ایرانیان، ناامیدی رستم فرخزاد از پیروزی و همکاری برخی دهقانان و قبیله های عرب ساکن سواد با مسلمانان و هم چنین وقتی خیر پیروزی اعراب بر رومیان در شام موجب تقویت روحیه ی جنگاوران عرب در قادسیه شد.

۱۲- چرا اعراب مسلمان توانستند شورش های مناطق ایران که بر علیه تسلط آنها شکل گرفته بود را سرکوب کنند؟ به دلیل اینکه میان این شورش ها هماهنگی وجود نداشت.

۱۳- پس از تصرف شهرها و مناطق ایران توسط اعراب مسلمان خلیفه از میان چه کسانی، افرادی را برای حکومت بر این شهرها انتخاب می کرد؟ فردی از میان فرماندهان سپاه، سران قبیله ها و یا صحابه ها

۱۴- چرا بعد از تصرف ایران توسط اعراب مسلمان اداره ی امور دیوانی در اختیار ایرانیان باقی ماند؟ از آنجا که اعراب مسلمان تجربه ی چندانی در کشورداری نداشتند اداره ی امور دیوانی همچون گذشته در اختیار ایرانیان باقی ماند.

۱۵- خلفای اموی در عزل و نصب حاکمان کدام مناطق ایران به طور مستقیم دخالت می کردند؟ خراسان و آذربایجان
۱۶- معروفترین والیان اموی که بر عراق و ایران فرمان راندند چه کسانی بودند؟ زیاد بن ابیه، پسرش عبدالله، حجاج بن یوسف ثقفی و یوسف بن عمر

۱۷- مهاجرت قبیله های عرب به ایران از چه دورانی شروع و با چه هدفی این کار صورت گرفت؟ از قرن اول هجری و با هدف تحکیم سلطه ی مسلمانان بر ایران شروع شد.

۱۸- بعد از مهاجرت اعراب به ایران واکنش ایرانیانی که در مجاورت آنها قرار گرفتند چه بود؟ مجاورت با اعراب برای ایرانیان در ابتدا ناخوشایند بود و در برخی از سرزمین ها مانند قم، با آنان درگیر شدند و در مواردی دیگر ساکنان محلی آن منطقه را ترک کردند.

۱۹- سیاستمداران ایرانی که به دربار خلفای عباسی راه یافتند به چه مناصبی دست پیدا کردند؟ به مناصب سیاسی و نظامی مهمی مانند فرماندهی سپاه و حکومت شهرها و مناطق دست یافتند.

۲۰- تأثیر ورود سیاستمداران ایرانی به دربار خلفای عباسی برای ایرانیان چه بود؟ از نفوذ و قدرت خود برای ترقی جایگاه ایران و ایرانیان در دستگاه خلافت استفاده کردند.

۲۱- چه عواملی باعث ناخشنودی و مخالفت ایرانیان نسبت به خلفای عباسی شده بود؟ تداوم سلطه ی اعراب بر ایران و برخی اقدام های عباسیان

۲۲- رفتار خلفای اموی نسبت به غیر عرب چگونه بود؟ خلافت اموی در حقیقت یک دولت عرب گرا بود و نسبت به غیر عرب ها خشونت و نفرت خاصی نشان می دادند و به تحقیر آنان می پرداختند.

۲۳- چرا ایرانیان از هر فرصتی برای مبارزه با امویان و شرکت در قیام های ضد اموی استفاده می کردند؟ ایرانیانی که از بیدادگری های امویان نسبت به خود و اهل بیت رسول خدا به ستوه آمده بودند از هر فرصتی برای مبارزه با امویان و شرکت در قیام های ضد اموی استفاده می کردند.

۲۴- شعویان چه کسانی هستند؟ گروهی از دانشمندان و نویسندگان ایرانی با سیاست تعصب و تفاخر طلبی قومی و قبیله ای امویان به مخالفت پرداختند و با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر بر برابری تمامی اقوام تأکید می کردند. عده ای از آنها با مقایسه ی زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب عصر جاهلیت به تحقیر قوم عرب پرداختند که به شعویان معروف شدند.

۲۵- چه عواملی زمینه ساز قیام های مختلف ایرانیان بر علیه عباسیان شد؟ تداوم سلطه ی اعراب - برخی از اقدامات خلفای عباسی مانند قتل ابومسلم و ابوسلمه خلال - نابودی خاندان برمکیان و سهل - سختگیری و ستم به شیعیان و اهل بیت پیامبر

۲۶- سرانجام و پیامد جنبش های مختلفی که بر ضد عباسیان و به خونخواهی ابومسلم صورت گرفت چه بود؟

این قیام ها سرکوب شدند اما سلطه ی خلفای عباسی را بر مناطق شرقی ایران خاصه خراسان سست کردند و زمینه ساز شکل گیری سلسله های ایرانی در آن مناطق شدند.

۲۷- در جریان فتح ایران ابتدا چه گروه هایی از ایرانیان مسلمان شدند؟ تعدادی از دهقانان، بزرگان محلی و دسته ای از جنگاوران

۲۸- چرا روند اسلام پذیری ایرانیان در زمان امویان به کندی پیش رفت؟ رفتار غیر اسلامی برخی از حاکمان

اموی، فرار دادن مسلمانان غیر عرب در ردیف موالی و محروم کردن آنان از پاره ای از حقوق اجتماعی و نیز گرفتن جزیه از نو مسلمانان

۲۹- روند اسلام پذیری ایرانیان در زمان عباسیان چگونه بود؟ به دنبال بهبود موقعیت سیاسی، اجتماعی ایرانیان گرایش به اسلام در ایران شدت گرفت و با روی کار آمدن سلسله های ایرانی در گوشه و کنار ایران اکثریت ایرانیان مسلمان شدند.

۳۰- عوامل مؤثر در اسلام آوردن ایرانیان را بنویسید.

الف) اسلام دینی جهانی است و تمام مردم جهان مخاطب آن به شمار می روند. پیام برادری و برابری اسلام و سادگی مناسک و آداب اسلامی از جمله جذابیت های این دین برای ایرانیان بود.

ب) از آنجا که ساکنان ایران چه زرتشتی چه مسیحی و چه یهودی، بکتاپرست و معتقد به بهشت و جهنم و ظهور منجی بودند، بنابراین درک و پذیرش جهان بینی توحیدی و پیام مکتب اسلام برای آنان چندان دشوار و ناخوشایند نبود.

پ) مهاجرت گسترده ی اعراب مسلمان به ایران زمینه ساز تدریجی ایرانیان با اسلام و گرویدن به آن شد.

۳۱- چرا درک و پذیرش جهان بینی توحیدی و پیام اسلام برای ایرانیان چندان دشوار نبود؟ از آنجا که ساکنان ایران چه زرتشتی چه مسیحی و چه یهودی، بکتاپرست و معتقد به بهشت و جهنم و ظهور منجی بودند، بنابراین درک و پذیرش جهان بینی توحیدی و پیام مکتب اسلام برای آنان چندان دشوار و ناخوشایند نبود.

۳۲- مهاجرت گسترده ی اعراب مسلمان به ایران چه تأثیری در روند اسلام پذیری آن مناطق داشت؟ سادات علوی و شیعیانی که برای نجات از ظلم علویان و عباسیان به ایران آمدند نقش مهمی در روند اسلام پذیری آنها داشتند. ساکنان شهر قم و نیز شمار زیادی از مردم مازندران و گیلان در نتیجه ی مهاجرت گروهی از شیعیان و علویان به دیار آنان با اسلام آشنا و مسلمان شدند. حضور امام رضا و امامزادگان در ایران بر توجه و گرایش آنان به اسلام تأثیر داشت.

گروه آموزشی عصر

ASR_Group@outlook.com

@ASRschoo2

www.my-dars.ir